

AVVERGEPLIKT

med Ingrid Løining Ørum

Tverrprofesjonell fagdag om vold og overgrep
mot barn og unge 4. januar 2024

Hvorfor er det viktig hva *jeg* velger å gjøre?

Denne timen:

- dine plikter og muligheter for informasjonsdeling
- avvergeplikten

PLIKTENE DINE

TAUSHETSPLIKT

Politiregisterloven § 23
Helsepersonell. § 21
Barnevernloven § 13-1
Opplæringslova § 15-1
Barnehageloven § 44

MELDEPLIKT TIL BARNEVERNENET

Barnevernloven
§ 13-2

AVVERGEPLIKT

Straffeloven
§ 196

Opplysnings- plikt

f. eks opplæringslova
§ 15-3
Barnehageloven § 46

Anonymisering

Allmenn kjent

Samtykke

Andre muligheter for samarbeid og informasjonsdeling

Kollegaer samarbeider

Taushetsplikten omfatter ikke den aktuelle informasjonen

Loven åpner for det

Helsepersonelloven § 23 nr. 4
Tungtveiende private eller offentlige interesser gjør det rettmessig å gi opplysningene videre

Opplæringslova § 15-8 og Barnehageloven § 2b
«Samarbeid og samordning»

Står ikke eksplisitt i alle lovene, men gjelder likevel
= sedvane/uskrevet lov

SAMTYKKE

fra den med krav på hemmelighold

Politiregisterloven
§ 24

Helsepersonelloven
§ 24

Du uroer deg for om Mari utsettes for vold hjemme

Du møter Mari
8 år i ditt
arbeid

Dere blir litt
kjent

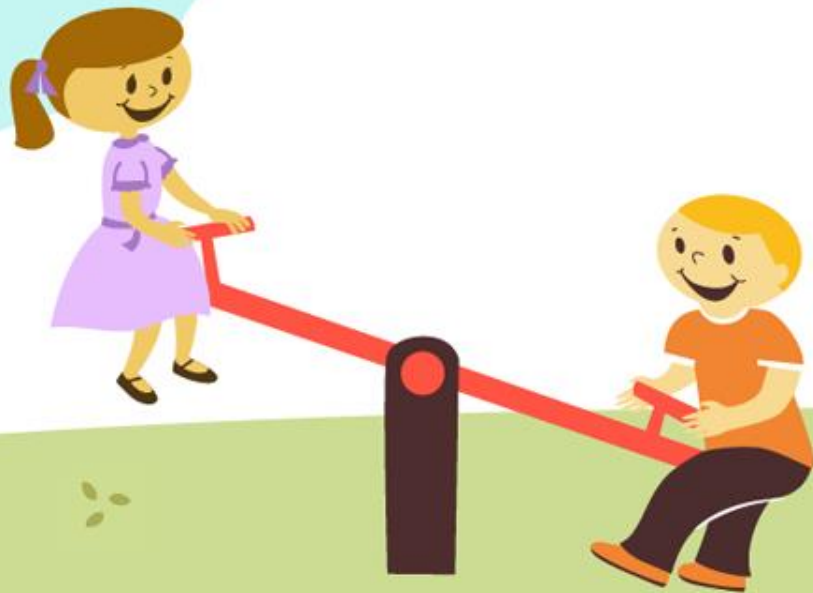
Du får vite noe
som uroer deg,
blåmerker eller
noe hun sier

Du analyserer
situasjonen

Du ser utover
pliktene dine,
og vurderer
hvilken plikt
som er «aktiv»
nå

AVVERGEPLIKT

Gjelder oss alle, både i arbeidslivet og ellers.

Gjelder fremover i tid, om ting som enda ikke har skjedd.

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt og gjelder lovbrudd som nevnt i

a. § 111 (krenkelse av Norges selvstendighet og fred), § 113 (krenkelse av Norges statsforfatning), § 115 (angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet), § 117 (inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner), § 119 (landssvik), § 121 (etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter), § 123 (avsløring av statshemmeligheter), § 128 (ulovlig militær virksomhet), § 129 (krenkelse mv. i voldelig sammenslutning med politiske mål), § 131 (terrorhandlinger), § 133 (terrorforbrytelse), § 134 (ulovlig bruk av luftfartøy og skip mv.), § 140 (forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.), § 141 (bruk av luftfartøy og skip mv. i ulovlig virksomhet), § 142 (ulovlig befatning med farlig materiale mv.), § 143 (gisseltaking i terrorøyemed), § 144 (ulovlig anslag mot infrastrukturen), § 193 (forbund om anslag mot infrastrukturen), § 194 (forbund om anslag mot infrastruktur), § 238 (allmennfarlig smittespredning), § 239 (allmennfarlig forgiftning), § 255 (forbund om frihetsberøvelse), § 256 (forbund om grov mishandling av barn under 16 år), § 274 (grov kroppsskade), § 275 (grov mishandling i nære relasjoner), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 284 (kjønnslemlighet), § 291 (voldtekt), § 295 (misbruk av overmaktsforhold og lignende), § 299 (voldtekt av barn under 16 år), § 303 (ulovlig omgang mellom andre nærstående), § 304 (ulovlig omgang mellom barn mellom 14 og 16 år), § 312 (incest), § 314 (seksuell omgang mellom barn mellom 14 og 16 år), § 355 (fremkalling av fare for allmennheten) og § 357 (forbund om fremkalling av fare for allmennheten),

b. militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller

c. sikkerhetsloven § 7-5, jf. § 11-4 fjerde ledd.

Ved overtredelse av §§ 312 eller 314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år. Ved overtredelse av §§ 299 eller 303 gjelder avvergingsplikten ikke dersom vilkårene i § 308 er oppfylt.

Brudd på avvergingsplikten straffes ikke når

a. handlingen det er tale om å avverge ikke har kommet så langt som til straffbart forsøk, jf. § 16, eller

b. plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette ham selv, hans nærmeste eller noen uskyldig for siktelse eller tiltale eller fare for liv, helse eller velferd.

Tredje ledd bokstav b gjelder ikke dersom fornærmede er mindreårig og den som unnlater å avverge er barnets forelder, steforelder, fosterforelder eller en annen som har daglig omsorg for barnet.

LA OSS
RYDDE LITT

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt og gjelder lovbrudd som nevnt i

a. § 111 (krenkelse av Norges selvstendighet og fred), § 113 (krenkelse av Norges statsforfatning), § 115 (angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet), § 117 (angrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner), § 119 (landssvik), § 121 (etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter), § 123 (avsløring av statshemmeligheter), § 128 (ulovlig militær virksomhet), § 129 (straff for deltakelse mv. i voldelig sammenslutning med politiske mål), § 131 (terrorhandlinger), § 133 (terrorforbånd), § 138 (terrorbombing), § 139 (kapning av luftfartøy og skip mv.), § 140 (forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.), § 141 (bruk og utslipp av farlig stoff i tilknytning til luftfartøy og skip mv.), § 142 (ulovlig befatning med farlig materiale mv.), § 143 (ignisettaking i terrorøyemed), § 144 (angrep på en internasjonalt beskyttet person), § 192 (anslag mot infrastrukturen), § 193 (forbund om anslag mot infrastrukturen), § 194 (forstyrrelse av den sikre drift av jernbane og buss), § 223 (grov unktig anklage), § 238 (allmennfarlig smittespredning), § 239 (allmennfarlig forgiftning), § 240 (alvorlig miljøkriminalitet), § 253 (tvangsekteskap), § 255 (grov frihetsberøvelse), § 256 (forbund om grov frihetsberøvelse), § 258 (grov menneskehandel), § 259 (slaveri), § 262 annet ledd (ekteskap med noen under 16 år), § 274 (grov kroppsskade), § 275 (drap), § 279 (forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse), § 282 (mishandling i nære relasjoner), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 284 (kjønnslemlestelse), § 288 (hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.), § 291 (voldtekt), § 295 (misbruk av overmaktsforhold og lignende), § 299 (voldtekt av barn under 14 år), § 303 (grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år), § 312 (incest), § 314 (seksuell omgang mellom andre nærstående), § 327 (ran), § 329 (forbund om ran), § 355 (frønkalling av fare for allmennheten) og § 357 (forbund om frønkalling av fare for allmennheten).

b. militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller

c. sikkerhetsloven § 7-5, jf. § 11-4 fjerde ledd

Ved overtredelse av §§ 312 eller 314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år. Ved overtredelse av §§ 299 eller 303 gjelder avvergingsplikten ikke dersom vilkårene i § 308 er oppfylt.

Brudd på avvergingsplikten straffes ikke når

a. handlingen det er tale om å avverge ikke har kommet så langt som til straffbart forsøk, jf. § 16, eller

b. plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette ham selv, hans nærmeste eller noen uskyldig for siktelse eller tiltale eller fare for liv, helse eller velferd.

Tredje ledd bokstav b gjelder ikke dersom fornærmede er mindreårig og den som unnlater å avverge er barnets forelder, steforelder, fosterforelder eller en annen som har daglig omsorg for barnet.

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt og gjelder lovbrudd som nevnt i

a. § 111 (krenkelse av Norges selvstendighet og fred), § 113 (krenkelse av Norges statsforfatning), § 115 (angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet), § 117 (angrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner), § 119 (landssvik), § 121 (etterretningsvirksomhet mot statshemmeligheter), § 123 (avsløring av statshemmeligheter), § 128 (ulovlig militær virksomhet), § 129 (straff for deltakelse mv. i voldelig sammenslutning med politiske mål), § 131 (terrorhandlinger), § 133 (terrorforbund), § 138 (terrorbombing), § 139 (kapning av luftfartøy og skip mv.), § 140 (forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.), § 141 (bruk og utslipp av farlig stoff i tilknytning til luftfartøy og skip mv.), § 142 (ulovlig befatning med farlig materiale mv.), § 143 (gisseltaking i terrorøyemed), § 144 (angrep på en internasjonalt beskyttet person), § 192 (anslag mot infrastrukturen), § 193 (forbund om anslag mot infrastrukturen), § 194 (forstyrrelse av den sikre drift av jernbane og buss), § 223 (grov unktig anklage), § 238 (allmennfarlig smittespredning), § 239 (allmennfarlig forgiftning), § 240 (alvorlig miljøkriminalitet), § 253 (tvangsekteskap), § 255 (grov frihetsberøvelse), § 256 (forbund om grov frihetsberøvelse), § 258 (grov menneskehandel), § 259 (slaveri), § 262 annet ledd (ekteskap med noen under 16 år), § 274 (grov kroppsskade), § 275 (drap), § 279 (forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse), § 282 (mishandling i nære relasjoner), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 284 (kjønnslemlestelse), § 288 (hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.), § 291 (voldtekt), § 295 (misbruk av overmaktsforhold og lignende), § 299 (voldtekt av barn under 14 år), § 303 (grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år), § 312 (incest), § 314 (seksuell omgang mellom andre nærstående), § 327 (ran), § 329 (forbund om ran), § 355 (frøkalling av fare for almenheten) og § 357 (forbund om frøkalling av fare for almenheten).

b. militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller sikkerhetsloven § 7-5, jf. § 11-4 fjerde ledd.

Ved overtredelse av §§ 312 eller 314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år. Ved overtredelse av §§ 299 eller 303 gjelder avvergingsplikten ikke dersom vilkårene i § 308 er oppfylt.

Brudd på avvergingsplikten straffes ikke når

a. handlingen det er tale om å avverge ikke har kommet så langt som til straffbart forsøk, jf. § 16, eller

b. plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette ham selv, hans nærmeste eller noen uskyldig for siktelse eller tiltale eller fare for liv, helse eller velferd.

Tredje ledd bokstav b gjelder ikke dersom fornærmede er mindreårig og den som unnlater å avverge er barnets forelder, steforelder, fosterforelder eller en annen som har daglig omsorg for barnet.

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes den som unnlater gjennom anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder uten hensyn til taushetsplikt og gjelder lovbrudd som nevnt i

a. § 111 (krenkelse av Norges selvstendighet og fred), § 113 (krenkelse av Norges statsforfatning), § 115 (angrep på de høyeste statsorganenes virksomhet), § 117 (inngrep overfor viktige samfunnsinstitusjoner), § 119 (landssvik), § 121 (etterrettningsvirksomhet mot statshemmeligheter), § 123 (avsløring av statshemmeligheter), § 128 (ulovlig militær virksomhet), § 129 (straff for deltakelse mv. i voldelig sammenslutning med politiske mål), § 131 (terrorhandlinger), § 133 (terrorforbund), § 138 (terrorbombing), § 139 (kapning av luftfartøy og skip mv.), § 140 (forstyrrelse av den sikre drift av luftfartøy og skip mv.), § 141 (bruk og utslipp av farlig stoff i tilknytning til luftfartøy og skip mv.), § 142 (ulovlig befatning med farlig materiale mv.), § 143 (gisseltaking i terrorøyemed), § 144 (angrep på en internasjonalt beskyttet person), § 192 (anslag mot infrastrukturen), § 193 (forbund om anslag mot infrastrukturen), § 194 (forstyrrelse av den sikre drift av jernbane og buss), § 223 (grov unktig anklage), § 238 (allmennfarlig smittespredning), § 239 (allmennfarlig forgiftning), § 240 (alvorlig miljøkriminalitet), § 253 (tvangsekteskap), § 255 (grov frihetsberøvelse), § 256 (forbund om grov frihetsberøvelse), § 258 (grov menneskehandel), § 259 (slaveri), § 262 annet ledd (ekteskap med noen under 16 år), § 274 (grov kroppsskade), § 275 (drap), § 279 (forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse), § 282 (mishandling i nære relasjoner), § 283 (grov mishandling i nære relasjoner), § 284 (kjønnslemlestelse), § 288 (hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.), § 291 (voldtekt), § 295 (misbruk av overmaktsforhold og lignende), § 299 (voldtekt av barn under 14 år), § 303 (grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år), § 312 (incest), § 314 (seksuell omgang mellom andre nærstående), § 327 (ran), § 329 (forbund om ran), § 355 (frønkalling av fare for allmennheten) og § 357 (forbund om fremkalling av fare for allmennheten).

b. militær straffelov §§ 50, 52 eller 96, eller

c. sikkerhetsloven § 7-5, jf. § 11-4 fjerde ledd.

Ved overtrødelse av §§ 312 eller 314 gjelder avvergingsplikten bare når den fornærmede er under 16 år. Ved overtrødelse av §§ 299 eller 303 gjelder avvergingsplikten ikke dersom vilkårene i § 308 er oppfylt.

Brudd på avvergingsplikten straffes ikke når

a. handlingen det er tale om å avverge ikke har kommet så langt som til straffbart forsøk, jf. § 16, eller

b. plikten ikke kunne oppfylles uten å utsette ham selv, hans nærmeste eller noen uskyldig for siktelse eller tiltale eller fare for liv, helse eller velferd.

Tredje ledd bokstav b gjelder ikke dersom fornærmede er mindreårig og den som unnlater å avverge er barnets forelder, steforelder, fosterforelder eller en annen som har daglig omsorg for barnet.

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes **den** som unnlater gjennom **anmeldelse eller på annen måte** å **søke å avverge** et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette **fortsatt er mulig**, og det fremstår som **sikkert eller mest sannsynlig** at lovbruddet er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder **uten hensyn til taushetsplikt** og gjelder lovbrudd som nevnt i

§ 253 - tvangsekteskap

§ 255 - grov frihetsberøvelse

§ 256 - forbund om grov frihetsberøvelse

§ 258 - grov menneskehandel

§ 259 - slaveri

§ 262 (2) - ekteskap med noen under 16 år

§ 274 - grov kroppsskade

§ 275 drap

§ 279 forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse

§ 282 mishandling i nære relasjoner

§ 283 grov mishandling i nære rel.

§ 284 kjønnslemlestelse

§ 288 hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.

§ 291 voldtekt

§ 295 misbruk av overmaktsforhold o.l.

§ 299 voldtekt av barn under 14 år

§ 303 grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år

§ 312 incest

§ 314 seksuell omgang mellom andre nærstående

§ 196. Plikt til å avverge et straffbart forhold

Med bot eller fengsel inntil 1 år straffes **den** som unnlater gjennom **anmeldelse eller på annen måte** å **søke å avverge** et lovbrudd eller følgene av det, **på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig**, og det fremstår som **sikkert eller mest sannsynlig** at lovbruddet er eller vil bli begått. Avvergingsplikten gjelder **uten hensyn til taushetsplikt** og gjelder lovbrudd som nevnt i

§ 253 - tvangsekteskap

§ 255 - grov frihetsberøvelse

§ 256 - forbund om grov frihetsberøvelse

§ 258 - grov menneskehandel

§ 259 - slaveri

§ 262 (2) - ekteskap med noen under 16 år

§ 274 - grov kroppsskade

§ 275 drap

§ 279 forbund om drap eller å volde betydelig skade på kropp og helse

§ 282 mishandling i nære relasjoner

§ 283 grov mishandling i nære rel.

§ 284 kjønnslemlestelse

§ 288 hensettelse i hjelpeløs tilstand mv.

§ 291 voldtekt

§ 295 misbruk av overmaktsforhold o.l.

§ 299 voldtekt av barn under 14 år

§ 303 grov seksuell omgang mv. med barn mellom 14 og 16 år

§ 312 incest

§ 314 seksuell omgang mellom andre nærstående

Avvergeplikten

anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet er eller vil bli begått

ekteskap med noen under 16 år

Grov kroppsskade

Mishandling i nære relasjoner

Hensettelse i hjelpeløs tilstand

Drap

Voldtekt av barn under 14 år

Kjønnslemlestelse

Incest

Avvergeplikten

anmeldelse eller på annen måte å søke å avverge et lovbrudd eller følgene av det, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig, og det fremstår som sikkert eller mest sannsynlig at lovbruddet er eller vil bli begått

Mishandling i nære relasjoner

Beskyttet relasjon

Beskyttet handling

Litt vanskelig, men du kan klare det!

La oss repetere det viktigste:

AVVERGEPLIKTEN

- gjelder fremover i tid, om ting som enda ikke har skjedd
- gjelder deg og meg, hele tiden
- trumfer taushetsplikten

TØR Å TENKE

- hvilken plikt gjelder for meg nå, i denne situasjonen?
- spør en venn
- repeter for deg selv hvilke plikter du har.

OG HUSK:

avvergeplikten, meldeplikten og opplysningsplikten er din **venn!**

Dine refleksjoner og gode valg kan være det som blir avgjørende i situasjonen!

LYKKE TIL!

Spørsmål?
ingoru@phs.no

